

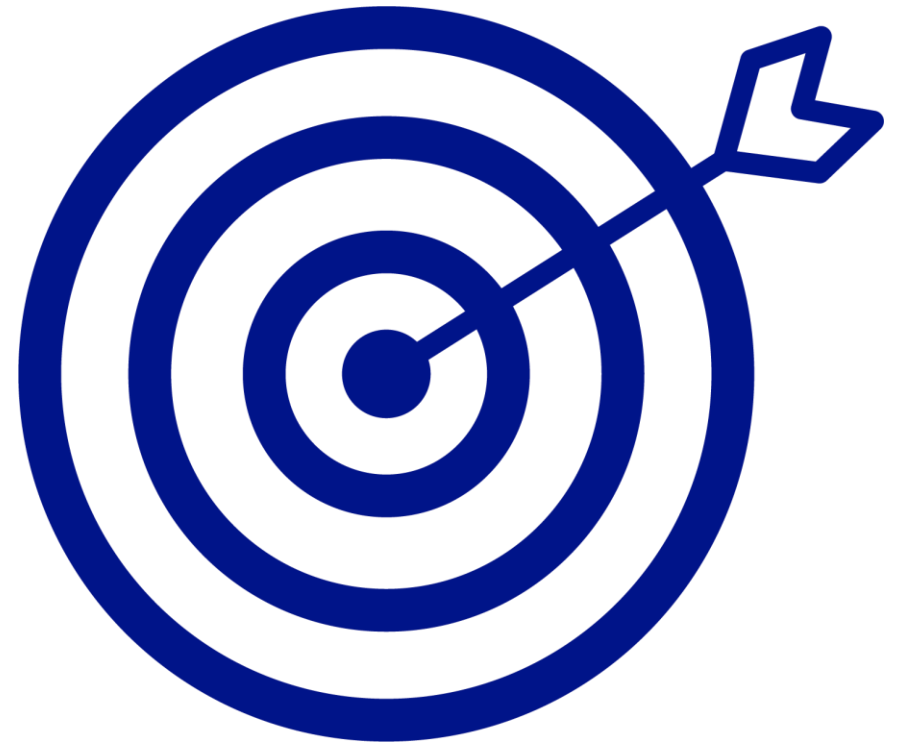
CANCERFONDEN

ETT HANDSLAG FÖR EN BÄTTRE PALLIATIV VÅRD

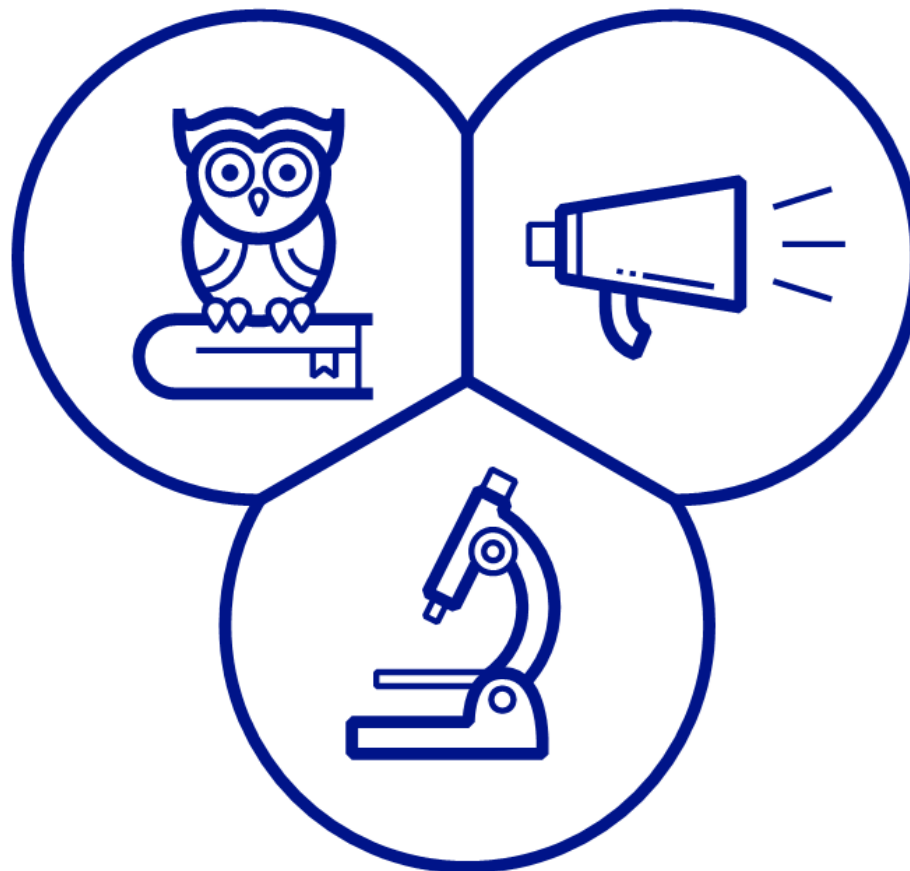
Agenda

- Presentation
- Sist vi var på besök
- Handslag för en bättre palliativ vård
- Gemensam diskussion
- Handslag

Så här arbetar vi för att besegra cancer

Sprider kunskap
om cancer

Påverkar
beslutsfattare

Finansierar den
främsta forskningen

Så ska vi besegra cancer

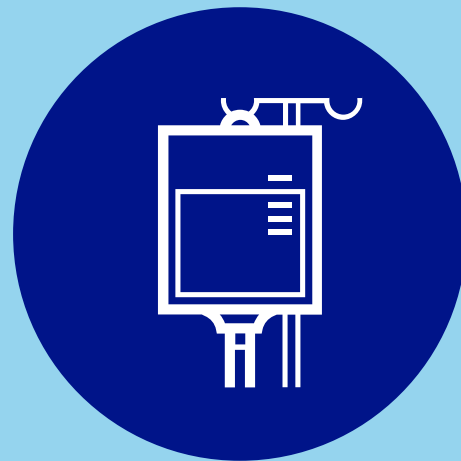
Förebygga

30 % minskning av de påverkbara cancerfallen

Upptäcka tidigt

1/3 av all cancer upptäcks i ett tidigare stadium

Bota fler

80 % överlever sin cancerdiagnos

Leva väl

God livskvalitet med och efter en cancerdiagnos

Sist vi besökte Gotland

Mammografi: 85% (tidigare 84%)

Tarmcancerscreening: 73% (tidigare 77%)

Kvinnor 74% – Män 71%

Livmoderhalscancerscreening: (tidigare 57%)

HPV-prov: 78% (täckningsgrad, inte deltagandegrad)

Catch up-vaccination HPV: 62,1% (1 juli 2025)

ETT HANDSLAG FÖR EN BÄTTRE PALLIATIV VÅRD

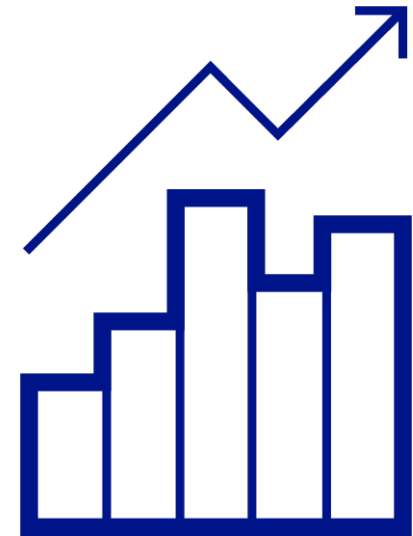

Vår tids stora hälsoutmaning

- Cancer är på väg att bli den främsta dödsorsaken i Sverige
- 600 000 lever med eller har haft cancer
- Över 70 000 insjuknar varje år
- Ca 23 000 dör varje år
- Efter år 2040 kommer antalet insjuknade att öka till 100 000
- 16 000 cancerfall om året skulle kunna förebyggas – men utvecklingen går åt fel håll

De största kostnadsökningarna fram till 2050

- Kommunal palliativ vård (+46%)
- Informell vård (+32%)
- Läkemedel (+30%)
- Specialiserad slutenvård (+27%)

VAD ÄR PALLIATIV VÅRD?

Vanliga missuppfattningar om palliativ vård

Det är bara
vård i livets
slutskede.

Det är att ge
upp

Det handlar
bara om döden

Man får ingen
mer
behandling.

Man kan bara
få palliativ vård
på
specialiserade
avdelningar.

Vad är palliativ vård?

En dag ska vi alla dö – alla andra dagar ska vi leva!

Den palliativa förhållningssättet ska främja livskvalitet, lindra lidande och ge stöd till patienten och dennes närstående.

Palliativ vård kan pågå parallellt med bromsande behandling och kan faktiskt förlänga livet.

Hälso- och sjukvården fyra prioriteringsgrupper: palliativ vård och vård i livets slutskede ges högsta prioritet.

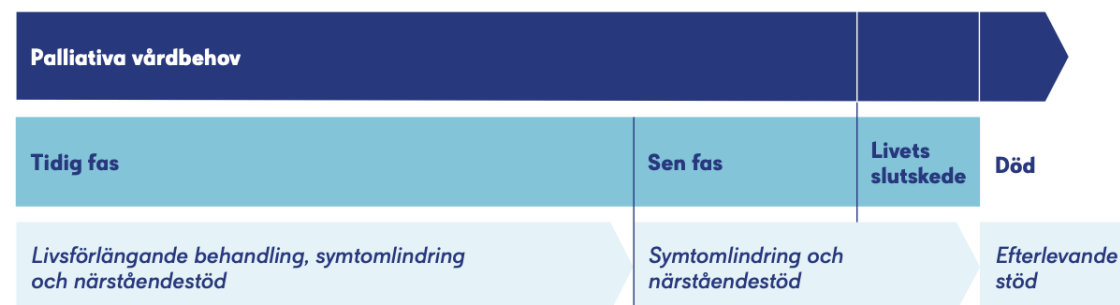
80 procent av alla som avlider i Sverige dör en förväntad död.

Det innebär att ca 80 procent (drygt 70 000 personer om året) är i behov av någon form av palliativ vård.

Cirka 22 000 av dessa behöver stöd av specialiserad palliativ kompetens. Den allmänna palliativa vården helt avgörande.

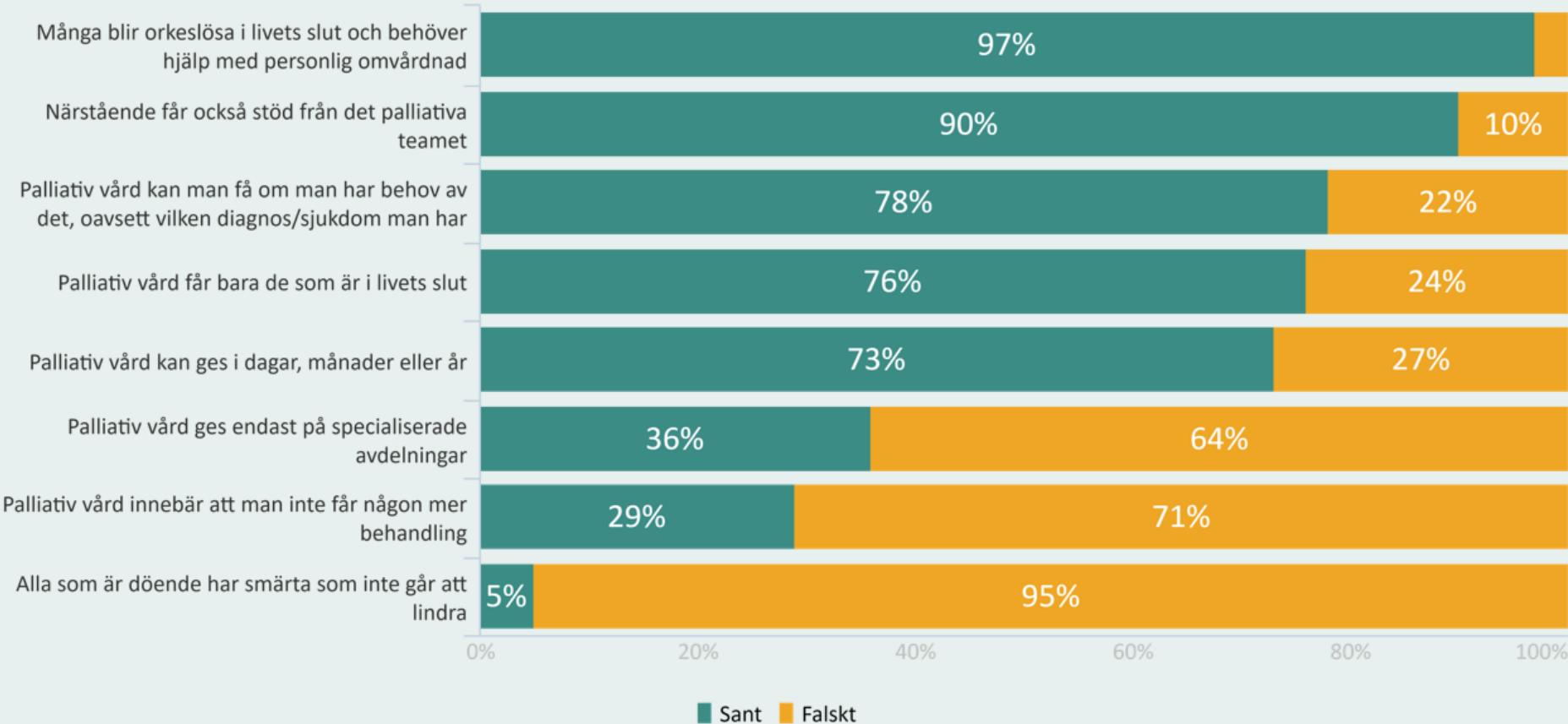
Behoven av palliativ vård kommer att öka

Figuren illustrerar hur ett palliativt vårdförlopp kan se ut, från tidig fas till efterlevandestöd till närstående.

Vad är sant eller falskt om palliativ vård?

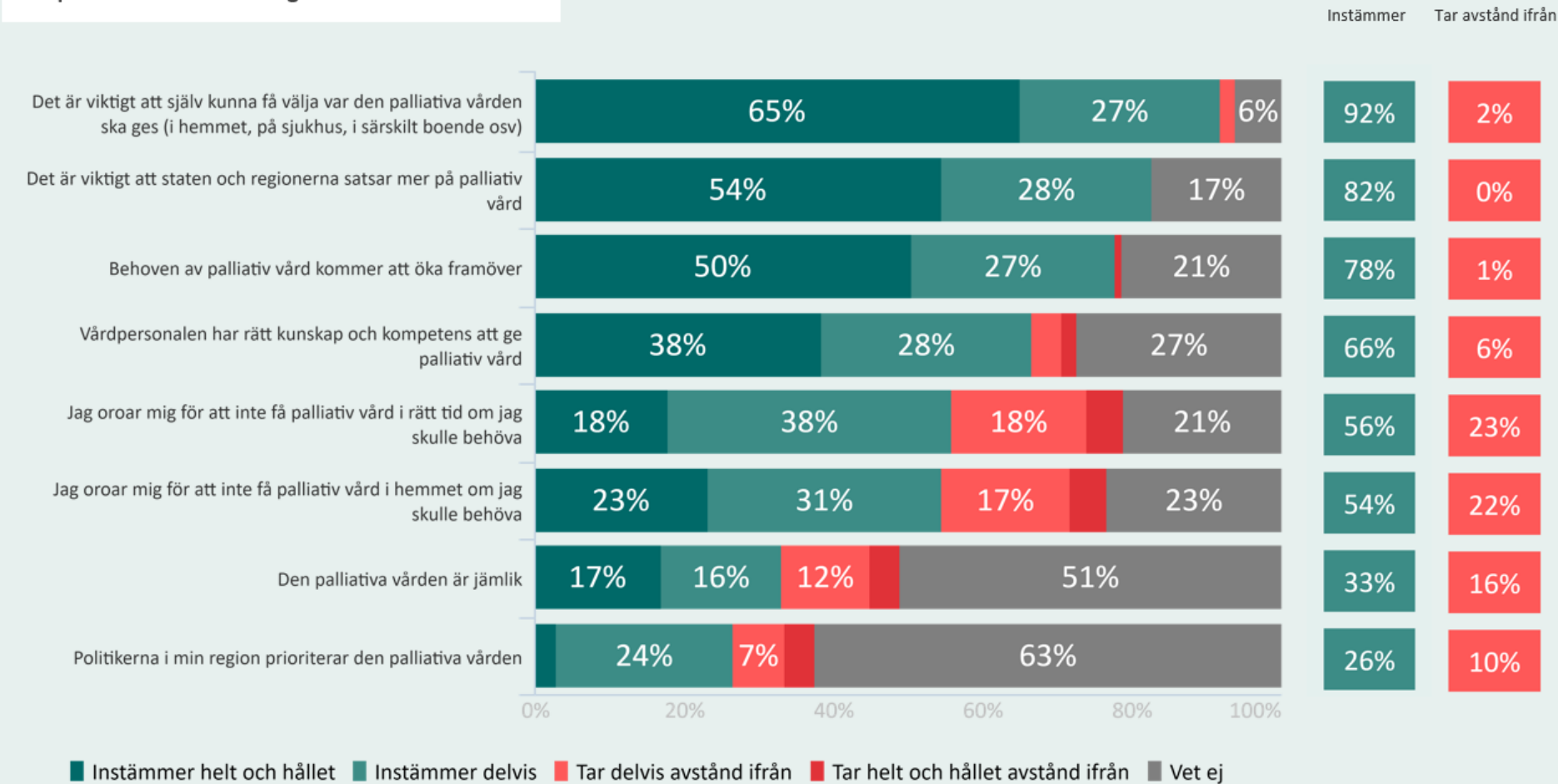
FRÅGA: Här kommer några påståenden om palliativ vård som vi ber dig att ta ställning till. Du kan svara om påståendet är sant eller falskt. Om du är osäker - välj det alternativ som känns mest troligt. Om du verkligen inte kan svara så går du vidare till nästa påstående.

Bas n: 110

Påståenden om den palliativa vården i Sverige

FRÅGA: Hur väl instämmer du i följande påståenden om palliativa vården i Sverige?

Bas n: 110

The background is a solid dark blue. In the upper left, there is a small white circle. To its right, a larger white circle is partially visible, cut off by the edge of the frame. On the right side, a very large white arc, representing a circle, is also partially cut off by the edge of the frame.

**MEN HUR SER DET
EGENTLIGEN UT?**

OM RAPPORTEN

- Palliativ vård - mer än vård i livets slutskede.
- Cancerfondens arbetar för ett 2030 där alla som lever med eller efter en cancerdiagnos ska ha en god livskvalitet.
- "En dag ska vi alla dö, alla andra dagar ska vi leva" - en bra sammanfattning av vad den palliativa vården handlar om.
- Undersökning baserad på intervjuer, enkätundersökningar, dokument- och registeranalys, extern referensgrupp mm.

CANCERFONDS- RAPPORTEN 2024

Palliativ vård - mer än vård i livets slutskede

CANCER
FONDEN

DEN PALLIATIVA VÅRDEN ÄR OJÄMLIK

- Individens bostadsadress är en avgörande faktor för vilken typ av palliativ vård som finns att tillgå och **om man får palliativ vård överhuvudtaget**.
- Stora skillnader mellan men också inom regioner. Stor skillnad på vilken typ av palliativ vård som finns tillgänglig. Stor skillnad på var man har möjlighet att vårdas (sjukhus/hemmet). Den allmänna palliativ vården.
- Största skillnaden mellan cancer och icke-cancer.
- I stora delar av landet stänger den specialiserade palliativa vården ned under ex. sommaren.

Vårdform, diagnos, ålder och bostadsort påverkar i för stor grad den palliativa vård som patienten får. Till och med vilken vårdpersonal man möter spelar roll. Det är nästan som ett lotteri.

– Läkare inom specialicerad palliativ medicin

BRISTANDE SAMVERKAN OCH POLITISK STYRNING

- Behöver tydligare politisk prioritering. Palliativ vård högsta priogrupp i HSL.
- Trots de ökade behoven saknas struktur och styrning. En vård byggd av "eldsjälar".
- Oklarhet i ansvarsfördelning mellan regioner och kommuner. Oklarhet i ansvarsfördelning inom vården: vem har ansvaret för patienten?
- Oklar ansvarsfördelning mellan allmän palliativ vård och spec; implementering av vårdförloppet, primärvården.

Har man en begränsad budget och enbart ger palliativ vård till en särskild patientgrupp, kan det aldrig innebära likvärdig vård.

– Läkare inom specialicerad palliativ medicin

PERSONALEN BEHÖVER RÄTT FÖRUTSÄTTNINGAR

- Det bedrivs fantastisk vård runtom i landet. Många patienter och närstående är nöjda med vården.
- Kompetensförsörjningsfråga och kompetensbrist.
- Idag kan du som patient inte räkna med att behandlas av personal med adekvat utbildning.
- Etiska dilemman, svåra frågeställningar. Konflikter inom professionen.
- Idag finns inte palliativ vård med i grundutbildningen för all legitimerad vårdpersonal. Behov att fortlöpande fortbildning men också utrymme att diskutera och prata.

Det saknas förutsättningar och vårdplatser med rätt palliativ kompetens för att bedriva en ändamålsenlig palliativ vård som är jämlik i hela länet.

– Enhetschef palliativ vård

Palliativ vård till cancerpatienter är väldigt ojämn. Många får en undermålig vård, andra en mycket bra. Man ser palliativa vårdbehov för sent i vårdförloppet. Vi identifierar det för sent, ibland inte alls.

– Läkare inom specialiserad palliativ medicin

MÅNGA FÅR PALLIATIV VÅRD FÖR SENT

- Tillgång till palliativ vård tidigt i vårdförloppet kan förbättra patienters livskvalitet och till och med förlänga livet.
- Trots detta får många patienter palliativ vård för sent och ibland inte alls.
- Otydlighet men också kunskapsbrist.

"Ibland tappar man bort denna process i strävan efter att hitta nya behandlingsmetoder...//...Ledningen måste också inse det viktiga i att ta hand om de patienter som inte längre är botbara. Det är onödigt för alla parter att behandla för länge och riskerar leda till etiska konflikter."

– Verksamhetschef inom palliativ vård

"Ny forskning och en vilja att leva längre kan göra det enklare att säga ja till behandlingar än att säga nej och fokusera på livskvalitet...//...Man vill bota till varje pris."

– Verksamhetschef inom palliativ vård

**VAD BEHÖVER VI GÖRA? ETT
HANDSLAG FÖR EN BÄTTRE
PALLIATIV VÅRD!**

”

Det faktum att **hälften av Sveriges befolkning oroar sig för att inte få tillräckligt med palliativ vård i tid**, visar att frågan om en fungerande palliativ vård måste prioriteras omedelbart.

Utredaren: Palliativ vård behöver prioriteras högst

Publicerad: 29 november 2024, 14:55

VAD BEHÖVER GÖRAS? TRE P FÖR DEN PALLIATIVA VÅRDEN

- **Politiken**

Politiken måste prioritera denna viktiga vårdform. Den demografiska utvecklingen.

- **Personalen**

Personalen behöver få rätt kunskap och kompetens för att bedriva palliativ vård.

- **Patienten**

Patienten behöver få palliativ vård i rätt tid. Patienten har rätt till en god livskvalitet, ända till den sista dagen i livet.

Palliativ vård – möjlighet för såväl patient som samhället

- ❑ Ger livskvalitet, minskar lidande. Ger människor möjlighet att leva det liv man vill. Ge förutsättningar för personcentrerad vård.
- ❑ Handlar om att arbeta proaktivt, att ha en plan för såväl patient som för hälso- och sjukvården.
- ❑ Det är en smart prioritering. Minskar risken för att ge fel vård och för överbehandling. Kan också minska trycket på överbelagda enheter.
- ❑ Den palliativa vården är idag eftersatt. Vi har inte så mycket tid på oss om vi vill möta den snabba utvecklingen. Cancerstrategins ambitioner är höga.
- ❑ Handslaget är ett sätt att bekräfta hur viktig den palliativa vården är och att den behöver prioriteras, men också att få fart i arbetet mot en bättre och mer jämlik palliativ vård.

Höj er beredskap. Prioritera och investera i palliativ vård nu, det kommer att spara både pengar och lidande på sikt.

Säkerställ att palliativ vård ges utifrån behov och inte efter bostadsort eller diagnos.

Stärk vårdpersonalens kompetens inom palliativ vård. Detta är nyckeln!

Stärk allmänhetens kompetens och förståelse för palliativ vård.

Organisera er så att patientens önskemål kan prioriteras. För att det ska bli möjligt måste ni se över ansvarsfördelningen och stärka samarbetet med kommunerna.

Säkerställ att patienter med palliativa vårdbehov har tillgång till såväl allmän som specialiserad palliativ vård, samt- möjlighet till palliativ vård i hemmet. Säkerställ att alla får rätt till palliativ vård under alla dygnets timmar.

Handslaget - åtagandet

- ☐ Säkerställa att palliativ vård ges utifrån behov
- ☐ Arbeta fokuserat och långsiktigt för att stärka den palliativa vården i regionen
- ☐ Tydliggöra ansvarsfördelningen och stärka samarbetet med kommunerna
- ☐ Öka kunskapen om palliativ vård bland medarbetare och invånare

Nästa steg

- Vårt mål är att alla Sveriges regioner skriver under handslaget, både majoritet och opposition. Gärna tillsammans men var för sig går också bra.
- Följ vårt arbete här:
www.cancerfonden.se/politik/handslag
- När en region skriver under "tänds" regionen på kartan.
- Uppföljning om cirka ett år i form av en enkät – hur långt har regionerna kommit?

Ett handslag för en bättre palliativ vård

I Sverige är den förväntade livslängden hög. I takt med de medicinska framstegen kommer allt flera att leva länge med obotbara sjukdomar, till exempel cancer. Behoven av palliativ vård kommer således att öka.

Det finns emellertid stora brister inom den palliativa vården i Sverige. Den är ojämlig, personalen saknar rätt kunskap och kompetens och många får palliativ vård alldeles för sent. Det råder också stora missförstånd om vad palliativ vård innebär.

Att satsa på den palliativa vården är viktigt ur flera aspekter. Det palliativa förhållningssättet handlar om att ge människor med obotbara sjukdomar och

dess närstående så god livskvalitet som möjligt. Den palliativa vården kan pågå under lång tid och parallellt med bromsade behandling och kan exempelvis minska och lindra smärta, ångest eller andra fysiska eller psykiska besvär.

Att satsa på den palliativa vården är också klokt i takt med att behoven av palliativ vård kommer att öka. Gör vi rätt prioriteringar nu kommer det att vara mycket lättare att göra rätt framöver.

Genom detta handslag med Cancerfonden åtar sig politikerna i Region Gotland att arbeta intensivt och långsiktigt med att stärka den palliativa vården.

Politikerna i Region Gotland åtar sig att:

- ✓ Säkerställa att palliativ vård ges utifrån behov
- ✓ Arbeta fokuserat och långsiktigt för att stärka den palliativa vården i regionen
- ✓ Tydliggöra ansvarsfördelningen och stärka samarbetet med kommunerna
- ✓ Öka kunskapen om palliativ vård bland medarbetare och invånare

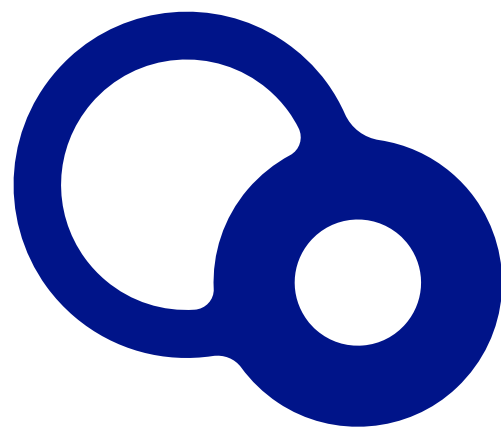
Datum

Namn

Namn

TACK!

CANCERFONDEN

cancerfonden.se